

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛІСОВА ЕНОТОМОЛОГІЯ**

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма – Садово-паркове господарство

Спеціальність – 206 Садово-паркове господарство

Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство

Херсон – 2022

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Лісова ентомологія
Факультет	Рибного господарства та природокористування
Назва кафедри	Кафедра лісового та садово-паркового господарства
Викладач	Лекційні заняття викладає: Семенюк Станіслав Кузьмич, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства. Лабораторні та практичні заняття викладає: Дворна Анна Володимирівна, асистент кафедри лісового та садово-паркового господарства.
Контактна інформація	semenyuk_stanislav@ukr.net anna_dvorna@ukr.net kaf_lis@ukr.net
Графік консультацій	Понеділок, середа 14.00 – 16.00 конференція Zoom https://us04web.zoom.us/j/9933944362?pwd=n2IbhADdr41rxSs7bNgvc9gwtpdbut.1 Ідентифікатор конференції: 9933944362 Код доступу:0808
Програма дисципліни	є
Мова викладання	українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Дисципліна «Лісова ентомологія» є дуже важливим компонентом у підготовці майбутніх фахівців лісового та садово-паркового господарства. Знання з дисципліни «Лісова ентомологія» стануть в нагоді при проектуванні об'єктів озеленення, підборі порід при створенні лісів, набути навички по виявленню та боротьбі зі шкідниками у природних та штучних насадженнях.
Інформаційний пакет дисципліни	URL: http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/view.php?id=755

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Професійна підготовка бакалаврів садово-паркового та лісового господарства в галузі захисту насаджень від шкідників.
Завдання вивчення дисципліни	В результаті вивчення курсу «Лісова ентомологія» здобувачі опановують знання про: - основи класифікації комах; - основні групи та види комах, які можуть бути потенційними шкідниками насаджень, їх впливом на стійкість деревних порід та насаджень; - сучасні методи та засоби їх захисту; - засоби лісопатологічного моніторингу; - методики ентомологічних обстежень, методи обліку чисельності комах-шкідників та прогнозу їх розвитку.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	<p>ЗК-6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p>
Спеціальні (фахові)	<p>ФК-1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).</p> <p>ФК-2. Здатність розмножувати та вирощувати посадковий матеріал декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення і експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.</p> <p>ФК-3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.</p> <p>ФК-8. Здатність безпечно використовувати агрохімікати й пестициди, беручи до уваги їх хімічні і фізичні властивості та вплив на навколишнє середовище.</p> <p>ФК-9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.</p> <p>ФК-10. Здатність проводити інвентаризацію зелених насаджень.</p> <p>ФК-11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	<p>ПРН-5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.</p> <p>ПРН-6. Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.</p> <p>ПРН-7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.</p> <p>ПРН-8. Уміти кваліфіковано застосовувати технології вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.</p> <p>ПРН-9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p> <p>ПРН-15. Організувати результативні та безпечні умови праці.</p>
5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми	
Рік викладання	2022-2023 н. р.

Семестр	шостий
Курс	третій
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента ОК 27
Пререквізити	Базовими дисциплінами для засвоєння курсу «Лісова ентомологія» є «Ботаніка», «Ґрунтознавство», «Біологія», «Дендрологія», «Фізіологія рослин». Базові знання дисциплін розширюються і уточнюються згідно специфіки спеціальностей «Садово-паркове господарство» та «Лісове господарство». Теми, знання яких є первинними: «Екологічні групи рослин по відношенню до основних екологічних факторів», «Життєві форми рослин», «Морфологічні ознаки та особливості деревних рослин», «Лісознавство», «Фітоценоз. Біогеоценоз. Екосистема. Біосфера», «Лісівництво».
Постреквізити	Знання з дисципліни «Лісова ентомологія» є базовими для дисциплін, «Лісові культури» «Озеленення населених місць», «Організація с.-п. та л.-г. виробництва», «Садово-паркове та ландшафтне будівництво»

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	4 кредитів /120 год.
Лекції	30 год. лекцій
Практичні / Семінарські	20 год. практичних
Лабораторні	10 год. лабораторних
Самостійна робота	60 год. самостійної роботи
Форма підсумкового контролю	6 семестр – екзамен

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	-
Обладнання	інтерактивна дошка, проектор, визначники, бінокляри.

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт тощо. Навчальний курс включає самостійну роботу здобувачів, яка може бути забезпечена бібліотечним фондом університету та кафедри. В умовах дистанційного навчання, передбачений більш високий ступінь самостійності здобувачів, відповідальності за набуті знання та самодисципліни.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (можливо вказати – 40% від загальної суми балів за конкретне заняття).

	Перескладання проходить в індивідуальному порядку на консультаціях, згідно графіку консультацій викладача (в разі дистанційного навчання можливо відпрацювання через електронні платформи).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лек.	лаб.	пр.	с.р.	
Змістова частина 1 Загальна частина лісової ентомології							
за розкладом	Тема 1	Введення в лісову ентомологію.	2	-	-	2	2
за розкладом	Тема 2	Зовнішня будова комах.	2	-	2	4	2
за розкладом	Тема 3	Внутрішня будова комах.	2	-	2	4	4
за розкладом	Тема 4	Розмноження, розвиток і життєві цикли комах. Біологія комах.	4	-	2	6	8
за розкладом	Тема 5	Систематика та класифікація комах.	2	-	2	4	6
	ПК ЗЧ 1	Усний контроль					4
Змістова частина 2 Спеціальна частина лісової ентомології							

за розкладом	Тема 6	Хвое- та листогризучі шкідники лісу.	6	2	6	14	8
за розкладом	Тема 7	Стовбурні шкідники лісу.	2	4	6	12	4
за розкладом	Тема 8	Шкідники підземних частин рослин.	6	2	2	10	8
за розкладом	Тема 9	Екологія та динаміка шкідників.	2	-	2	4	6
	ПК ЗЧ 2	Письмовий контроль					4

10. Форми і методи навчання

Лекція	Під час лекцій використовуються інформаційно-повідомляючий, пояснювально-ілюстративний, пояснювально-спонукальний, проблемний методи викладання теоретичного матеріалу. Проведення лекційних занять включає: викладання теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій
Практичні /Семінарські	Практичні заняття передбачають усні доповіді здобувачів вищої освіти, бесіду, аналіз наочного матеріалу, екскурсії до парків, дендропарків та ботанічного саду.
Лабораторні	Лабораторні роботи передбачають використання інформаційно-повідомляючий, пояснювально-ілюстративний, пояснювально-спонукальний, дослідницько- пошуковий, проблемний методи.
Самостійна робота	Самостійна робота з засвоєння теоретичного матеріалу, при виконанні завдань для поточного контролю і контролю змістовних частин передбачає використання: - пошукового методу та аналітико-синтетичного, пошук інформації та її обробка – робота у мережі Internet тощо; - робота з електронними носіями інформації – електронні підручники, медіатека тощо; - експериментальна робота під час практики;

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
Викладач систематично проводить контроль знань здобувачів. Робочою програмою дисципліни передбачено проводити: поточний контроль – опитування (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда), доповіді на практичних заняттях, виконання самостійних завдань проблемно-творчого характеру, складання тестових завдань, написання термінологічних диктантів.
Підсумковий контроль за змістовою частиною
виконання модульної контрольної роботи та усне опитування
Підсумковий контроль
Форма підсумкового контролю є письмово-усний екзамен. Види запитань з відкритими відповідями. Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про проведення поточної атестації та семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та екзамен (не більше 40 балів).

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)									Екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
Змістова частина №1					Змістова частина № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
2	4	4	8	10	8	4	8	12		

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	Задовільно	не зараховано
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література
1. Завада М.М. Лісова ентомологія / М.М. Завада К.: КВІЦ, 2007. - 216 с. 2. Падій М.М. Лісова ентомологія. / М.М. Падій – К.: Вид. УСГА, 1993. - 352 с. 3. Вредители сельскохозяйственных культур и лесных насаждений: В 3 т. / Подред. В.П.Васильева. - К.: Урожай, 1987-1989. Т.1: Вредные нематоды, моллюски, членистоногие. -1987. - 440 с. Т.2.: Вредные членистоногие, позвоночные. -1988. - 576 с. Т.3. Методы и средства борьбы с вредителями, системы мероприятий по защите растений. - 1989. - 408 с.

	<p>4. Захваткин Ю.А. Курс общей энтомологии / Ю.А. Захваткин. – М.: Колос, 2001. – 376 с.</p> <p>5. Справочник по защите леса от вредителей и болезней / Г.А.Тимченко, И.Д.Авраменко Н.М.Завада и др. – К : Урожай, 1988. -224 с.</p>
Додаткова	<p>1. Довідник із захисту рослин / [Бурлин Л.І., Васечко Г.І., Васильев В.П. та ін.]; За ред. М.П.Лісового. К.: Урожай, 1999. 744с.</p> <p>2. Червона книга України. Тваринний світ. – Українська енциклопедія, 1994, - 456 с.</p> <p>3. Мешкова В.А. Історія і географія масових розмножень комах-хвоелистогризів / В.А. Мешкова. - Х.: Майдан, 2002. - 243 с.</p>
Інформаційні ресурси	<p>1. Відловлення комах та оформлення колекції Сайт журналу "Вестник Зоологии" 2019 р. URL: https://www.izan.kiev.ua/library.htm</p> <p>2. Шкідники багаторічних насаджень // Сайт журналу "Сад і вино України" 2019 р. URL: http://sadvinogradvino.org.ua/</p> <p>3. Электронный атлас 2019 р URL: http://omflies.ru/</p>